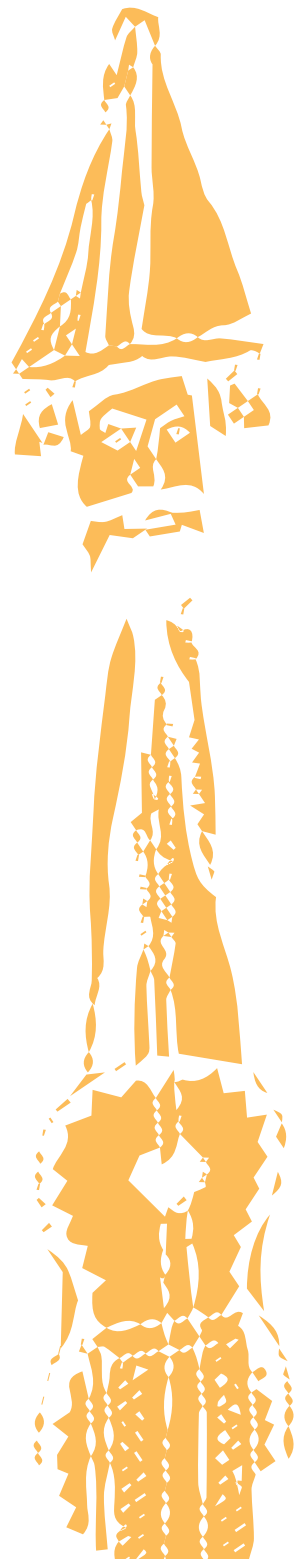

WIEJSKIE KUŹNIE PAMIĘCI 2023

DamRocka
Kaszëbsczi Kuńszt
Kozì Rynek
Potańcówka nad Słupią
Szady Buk
Złota Sobótka

O KULu

Kaszubski Uniwersytet Ludowy (KUL) działa już 40 lat jako niepubliczna placówka edukacji dorosłych. Inspiracją do jego powstania były skandynawskie szkoły ludowe, a pomysłodawcy mieli na celu zapewnienie mieszkańcom Kaszub oraz wielokulturowego Pomorza dostępu do przyjaznej człowiekowi i środowisku edukacji przez całe życie.

Kształtowanie nowoczesnego i wszechstronnie wykształconego człowieka jest naszym głównym celem. Chcemy, aby nasi słuchacze byli otwarci i życzliwi w stosunku do siebie i innych, świadomi swoich korzeni i wartości, które wyznaczają ich tożsamość, jak również miejsca, z którego się wywodzą, czy też obecnie żyją. Naszą misją jest wspieranie człowieka w podejmowaniu przez niego wyzwań, które niesie ze sobą współczesny świat.

Dążymy do stworzenia miejsca umożliwiającego świadome i dojrzałe zrozumienie siebie jako jednostki oraz własnej roli w życiu społecznym, ukierunkowanej na współpracę z innymi, dla dobra wspólnoty.

Zadanie sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030

Idea Projektu

Projekt „Kaszubska Kuźnica Pamięci” to partnerstwo pomiędzy uniwersytetem ludowym a wiejskimi grupami nieformalnymi / organizacjami, które ma za zadanie wzmocnienie ich potencjału instytucjonalnego, ludzkiego i programowego.

Celem projektu jest rozwijanie aktywności społeczności wiejskich wokół dziedzictwa przeszłości i skupienie się na temacie „małej historii”.

Cele jakie przyświecają projektowi to:

- wzmocnienie kompetencji liderów/animatorów dla ciągłości działań aktywizujących wiejskie grupy nieformalne/organizacje.
  - ◆ Wsparcie edukacyjne i mentorskie
  - ◆ Organizacja wydarzeń aktywizujących i integrujących społeczności wiejskich wokół „Małej Historii”
- poprawa integracji, zasięgu i popularyzacji działań wiejskich grup nieformalnych/organizacji
  - ◆ Wsparcie edukacyjne i mentorskie
  - ◆ Wyjazdy studyjne
- stworzenie lokalnego partnerstwa KUL z wiejskimi grupami nieformalnymi/organizacjami

Dzięki stworzeniu lokalnego Partnerstwa KUL z tymi grupami, można przyczynić się do rozwoju edukacji dorosłych w formie grundtvigiańskich uniwersytetów ludowych, które:

- ◆ Umożliwiają rozwój osobisty i zawodowy oraz zwiększenie aktywności obywatelskiej
- ◆ Wpływają na rozwój społeczności lokalnych
- ◆ Służą budowaniu poczucia wspólnoty.

„Wydarzenia organizowane przez Reanimatorki Wiejskich Kuźni Pamięci w 2023 roku.

Organizacja wydarzeń, które aktywizują i integrują społeczności wiejskie, jest niezwykle ważna dla rozwoju i poprawy jakości życia na wsi. Szczególną uwagę należy zwrócić na działania związane z „Małą Historią”, czyli odkrywaniem i promowaniem lokalnych tradycji i historii. Dzięki temu mieszkańcy wsi mają okazję poznać swoją przeszłość i lepiej zrozumieć swoją tożsamość kulturową.

Takie działania nie tylko budują lepszą współpracę i wzajemne wsparcie, a także przyczynią się do rozwoju i poprawy relacji społeczności wiejskich.”

Wydarzenie Wiejska Kuźnia Pamięci DAMrocka Chmielno na Grodzisku, którego inicjatorkami są Witosława Koprowska oraz Kinga Szulc.

W dniu 19.08.2023 r. o godz. 17 rozpoczęło się wyjątkowe wydarzenie, mające na celu „ożywić” postać księżniczki Damroki, która zasłynęła w sposób szczególny historyczny i symboliczny dla Chmielan. Wydarzenie odbyło się na terenie średniowiecznego Grodziska, gdzie uczestnicy symbolicznie przeszli przez tzw. Złote Drzwi Damroki, które stanowiły zaproszenie na gościnę i otwarcie niewykorzystowanego potencjału terenu dla mieszkańców i letników. Rodzinne rękodzielnicze warsztaty odbyły się w przygotowanych na ten cel tematycznych namiotach, w tym warsztat bizuterii średniowiecznej, makram, lalek-motanków oraz dzwonek Damroki. Celem warsztatów była aktywna integracja międzypokoleniowa poprzez ocalenie od zapomnienia postaci Damroki, Grodziska i symboli dziedzictwa małej ojczyzny. Podczas wydarzenia w Grodzie Damroki Reanimatorki projektu dokonały prezentacji projektu WKP DAMrocka Chmielno, a także odbyły się dwie prelekcje historyczno-archeologiczne o terenie Grodziska wraz z panelem dyskusyjnym z aktywnym udziałem mieszkańców. Uczestnicy mogli również pozostawić „ślady” na postawionych w specjalnych ramach drzwiach w Grodzie Damroki, wspólnie tworząc mural legendy o Damroce oraz namalować portret jej wizerunku. Zwieńczeniem WKP DAMrocka Chmielno na Grodzisku II edycja był koncert zespołu Michalove - tradycyjnego śpiewu pieśni wielogłosowych przy akompaniamencie akordeonu, bębnow i handpanu, a także symboliczne rozpalenie ognia, symbolizującego domowe palenisko Grodu Damroki, zapraszającego wszystkich gości do wzajemnego poznania się i integracji przy wspólnym poczęstunku. Wydarzenie zakładało udział 100 uczestników, jednak zainteresowanie przerosło oczekiwania organizatorów, gdyż łącznie w wydarzeniu uczestniczyło ok. 250 osób. Ponadto, odbyła się integracja osób będących ofiarą wojny na Ukrainie (ok. 15 osób) z lokalną społecznością, poprzez wspólne uczestnictwo w warsztatach, prelekcji, pikniku przy ognisku, a także poznanie rękodzieła ukraińskiego na warsztacie motanków prowadzonym przez rękodzielniczkę z Ukrainy oraz tradycyjnego śpiewu pieśni wielogłosowych w utworach ukraińskich podczas koncertu zespołu Michalove.

DAMrocka Chmielno

Kaszëbsczi Kùnszt

WIEJSKA KUŹNIA PAMIĘCI
KASZËBSCZI KÙNSZT
19 listopada 2023 r. godz. 14.00

Tradycja rogarstwa na Kaszubach
- prelekcja Romana Drzeżdżona
Warsztaty wyrobu biżuterii z rogu krowiego
Wystawa przedmiotów wykonanych z rogu

Gospodarstwo Edukacyjne "Pod Lipą"
Kamienicki Młyn 14

Autorką Wiejskiej Kuźni Pamięci – Kaszëbsczi Kùnszt jest Kamila Soroko. Wraz z współorganizatorką Sabiną Kreft zorganizowały 19 listopada 2023 r. w Gospodarstwie Edukacyjnym „Pod Lipą” wydarzenie „Wiejska Kuźnia Pamięci – Kaszëbsczi Kùnszt”.

W wydarzeniu wziął udział Kustosze Muzeum Ziemi Puckiej Roman Drzeżdżon, który podczas prelekcji przybliżył uczestnikom wydarzenia tradycję rogarstwa na

Kaszubach. W trakcie wydarzenia odbył się pokaz ucierania tabaki, koncert gry na rogu w wykonaniu młodzieży, poczęstunek w kaszubskim stylu (m.in. zupa brukwiowa na gęsinie, śledź w śmietanie, drożdżówka) oraz koncert Rodziny Kapeli Bas z Sierakowic. W krytej wiacie znajdującej się na terenie gospodarstwa edukacyjnego odbyły się warsztaty wyrobu biżuterii z rogu krowiego, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem, szczególnie wśród najmłodszych uczestników wydarzenia, co napawa nadzieją, że rogarstwo uznawane za ginący zawód, będzie jednak miało swoich kontynuatorów w przyszłości. W wydarzeniu wzięli udział nie tylko okoliczni mieszkańcy, ale również goście, którzy przyjechali z odległych obszarów Kaszub (Stężyca, Rumia, Kościerzyna) oraz spoza Pomorza, m.in. z Komorowa.

Po co robię Kuźnię? Żeby zainteresować innych ciekawym rzemiosłem kaszubskim, w naszym przypadku rogarstwem – odpowiada Kamila Soroko – pomysłodawczyni kuźni.

Kozi Rynek

Wiejska Kuźnia Pamięci Kozi Rynek – Inicjatywa Anny Miszczał

Anna Miszczał była pomysłodawczynią i organizatorką Wiejskiej Kuźni Pamięci Kozi Rynek. W ramach projektu odbył się „IV Jarmark na Kozim Rynku” w Kościerskiej Hucie, który odbył się 2 września 2023 roku. Celem wydarzenia było zachowanie tradycji regionalnych oraz integracja społeczności lokalnej.

KOŚCIERSKA HUTA zaprasza na wydarzenie
KOZI RYNEK
2 września 2023
start jarmarku o 16:00

16:00
Rozpoczęcie jarmarku przy świetlicy wiejskiej
- warsztaty rękodzieła
- dla dzieci konkursy i animacje Cioci Mary

19:00
Potańcówka z Kapelą Zgrywańce
Poczęstunek, w tym ciepłe dania
WSTĘP WOLNY
00:00
Zakończenie wydarzenia

Wydarzenie przyciągnęło około 100-150 osób, w tym mieszkańców wsi oraz osoby wspierające i współpracujące, a także członków KGW w Kościerskiej Hucie. Na jarmarku rękodzieła regionalnego można było kupić oryginalne, ręcznie robione produkty oraz wziąć udział w konkursach i animacjach dla dzieci.

Wieczorem odbyła się potańcówka przy muzyce kapeli kaszubskiej „Zgrywańce”, podczas której serwowano poczęstunek. Wszyscy uczestnicy mogli swobodnie korzystać z wydarzenia, które było otwarte i ogólnodostępne.

„Kuźnia jest sposobem na integrację mieszkańców wsi. Na wyrobienie poczucia tożsamości z miejscem i jego tradycją wśród mieszkańców, którzy są napływowi (a to już spora grupa). Poza tym to świetne wydarzenie promujące kreatywność i przedsiębiorczość (jarmark), tradycje rękodzielnicze (warsztaty) oraz muzykę kaszubską (potańcówka)” - opowiada Anna Miszczał

Potańcówka Nad Słupią

Inicjatorkami WKP „Potańcówka Nad Słupią” są Magdalena Marcholewska, Ewelina Karczewska-Luhm oraz Grażyna Brzeska.

Tegoroczna edycja WKP „Potańcówka Nad Słupią” odbyła się 14 lipca 2023 roku w amfiteatrze przy Gminnym Ośrodku Kultury w Sulęczynie.

Wydarzenie rozpoczęliśmy od premierowego pokazu filmu „Tak między nami” zrealizowanego przez Kaszubski Uniwersytet Ludowy w Wieżycy oraz Fundację Aby Chciało Się Chcieć. Kolejnym działaniem była potańcówka – we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Sulęczynie oraz Fundacją „Aby Chciało się Chcieć” w Sulęczynie. Na zabawie zagrała Kapela Kaszubska TUBA BAND – nawiązanie do pierwszej i trzeciej WKP Sulęczyno, na której także zagrał zespół.

Nagłośnieniem całego wydarzenia, w ramach współpracy, zajęła się firma PIKphotography. Podczas wydarzenia były także stoiska z pićm i jedzeniem przygotowane przez „Chatę Baryła” oraz foodtruck.

Podczas imprezy była także możliwość zrobienia sobie pamiątkowego zdjęcia w ramce, przygotowanej ze sztachet – pozostałości z pierwszej Wiejskiej Kuźni Pamięci.

W wydarzeniu łącznie wzięło udział ok. 200 osób – zarówno mieszkańcy gminy Sulęczyno, jak i okolicznych oraz turyści. W związku z dużym zaangażowaniem uczestników zabawa trwała o przeszło godzinę dłużej niż planowo.

„Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej oraz przyjezdnych turystów. Rozwijanie umiejętności i kompetencji zarządzania oraz pracy w grupie. Wykorzystywanie dostępnych zasobów kultury materialnej i niematerialnej Kaszub.” - opowiada Magdalena Marcholewska

„Kuźnię zorganizowaliśmy dla mieszkańców gminy Sulęczyno po to, żeby przywrócić pamięć o wydarzeniach integracyjnych, jakim dawniej były potańcówki. Chcemy sprawić, aby ludzie wyszli z domu, spotkali się, potańczyli, pośpiewali, poczuli, że nie są sami jako jednostki, że są częścią większej społeczności. Chcemy otwierać przestrzeń przede wszystkim na integrację, która staje się punktem wyjścia do różnych wspólnych działań od nas - dla nas. To my decydujemy o tym, jak nasza społeczność funkcjonuje i możemy ją zmieniać, kształtować, inspirować, wspierać.” - mówi Ewelina Karczewska - Luhm.

„Lubię działania w środowiskowych lokalnych” - mówi Grażyna Brzeska

Szady Buk

Inicjatorkami Wiejskiej Kuźni Pamięci Szady Buk są Izabela Itrich-Hopa, Kamilla Król oraz Agnieszka Gleinert-Pobłocka. Projekt opiera się na lokalnej historii dawnych potańcówek pod „szadym bukiem” i ma na celu stworzenie inicjatywy dla miejscowych i przyjezdnych. „Szady buk” jest ściśle związany z gminą Somonino i stał się nawet symbolem zabaw dla miejscowej społeczności.

Wydarzenie Wiejska Kuźnia Pamięci Szady Buk - Potańcówka w Lesie odbyło się 24 czerwca 2023 roku w Sarmin Dworze (gmina Somonino). W trakcie wydarzenia odbyły się warsztaty tańca tradycyjnego niestylizowanego, w których wzięło udział 26 uczestników. Przeprowadzono także potańcówkę przy muzyce z końca XIX i początku XX wieku, która była popularna na terenie powiatu, Kaszub i Pomorza. Podczas potańcówki pary, które brały udział w warsztatach tanecznych, prezentowały swoje umiejętności, po czym włączały inne osoby do wspólnej zabawy. Tradycyjną potańcówkę rozpoczęto tanecznym korowodem, który był prowadzony przez wykwalifikowanych wolontariuszy.

Do działań związanych z organizacją wydarzenia włączyły się trzy lokalne koła gospodyń wiejskich oraz inni ochotnicy, którzy pomagali w różnych aspektach organizacyjnych, takich jak pomoc przy rozkładaniu namiotów, czy obsługa zaplecza gastronomicznego. W trakcie wydarzenia zaangażowano także strażaków, którzy zabezpieczali teren i całe wydarzenie.

Izabela Itrich-Hopa - W dzisiejszych czasach wiele tradycji zanika, ale warto dbać o te, które przetrwały wiele pokoleń. Jedną z takich tradycji są potańcówki przy żywej muzyce, które cieszyły się popularnością wiele lat temu. Dzięki temu była okazja, aby spotkać się z przyjaciółmi i rodziną oraz spędzić miło czas w rytmie ulubionej muzyki. Dziś, kiedy większość zabaw odbywa się przy elektronicznej muzyce, warto zrobić krok w przeszłość i zorganizować potańcówkę przy akompaniamencie żywej muzyki. To nie tylko okazja do miłego spędzenia czasu, ale także do odkrycia piękna muzyki na żywo i tradycji, która zasługuje na to, aby być nadal pielęgnowana.

Złota Sobótka

PARTNERZY

GŁÓWNI SPONSORZY

FUNDATORZY NAGRÓD

24 CZERWCA 2023

KAJACZKOWO NAD RADUNIA W KIELPINIE

14:00 SPŁYW KAJAKOWY (REZERWACJE)

19:00 OFICJALNE ROZPOCZĘCIE
ROZPALENIE OGNISKA NA ŁADZIE

19:10 WARSZTATY PLECENIA WIANKÓW I ROBIENIA MIOTEŁ

19:20 ZAWODY HOBBY BROOM / HORSE BROOMBALL (SIATKÓWKA W NOWEJ ODŚLONIE)

21:30 REGIONALNY ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA KASZUBY

21:50 ROZPALENIE OGNISKA NA WODZIE

22:30 FIRE DANCE

23:00 AFTER PARTY

INNE ATRAKCJE :
STREFA GASTRO
KACIK FOTOGRAFICZNY
KONKURSY

ROZPALMY W SOBIE OGIEN

Wydarzenie Wiejska Kuźni Pamięci Złota Sobótka, inicjowane przez Dominikę Biekisz-Olejnik, Agnieszkę Bracz, Natalię Grondę, Lucynę Mieczkowską oraz Dorotę Jakusz, miało na celu wznowienie obchodów obrzędu Nocy Świętojańskiej w miejscowości Kielpino, w okolicach rzeki Raduni.

W trakcie wydarzenia, zwanego Złotą Sobótką, uczestnicy brali udział w wielu aktywnościach, w tym ognisku, pochodzie ognia na wodzie, pokazie tańca z ogniem, muzyce na żywo, flashmobie oraz przedstawieniu Taniec Czarownic, wykonanym przez Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Kaszuby”. W ramach wydarzenia przeprowadzono również warsztaty wyplatania wianków oraz mioteł.

Wydarzenie odbyło się na terenie obiektu Kajaczkowo, gdzie uczestnicy mogli wziąć udział w zawodach kajakowych, konkursach hobby broom/hobby horse oraz broomball (przerzucanie piłki przez siatkę za pomocą mioteł). Wieczorem odbyła się biesiada przy ognisku, podczas której go-

ście mogli uczestniczyć w tańcach i śpiewach sobótkowych. Była również możliwość wykonania zdjęć na specjalnie przygotowanej ścianie.

Obiekt został przyozdobiony żywą roślinnością nawiązującą do klimatu kwiatu paproci oraz oświetlony pochodniami przez firmę zewnętrzną. Podczas wydarzenia przeprowadzono konkursy z nagrodami, a także wręczono upominki dla uczestników zawodów, przekazane przez sponsora.

Wydarzenie zorganizowano przy pomocy Stowarzyszenia KGW Kielpinianki oraz pozostałych reanimatorów WPK-u. Partnerami wydarzenia były: KGW Kielpinianki, Weightlifting Kielpino, Kaszubski Uniwersytet Ludowy oraz Fundacja Kaszubska - Uniwersytet Ludowy w Kartuzach, która udostępniła ławki, stoły oraz transport. Burmistrz Kartuz objął wydarzenie patronatem. Występ RZPiT Kaszuby został współfinansowany przez Urząd Miejski w Kartuzach. Wydarzenie przyciągnęło ponad 100 uczestników.

O kuźni mówi Lucyna Mieczkowska - By dawne i nieco zapomniane zwyczaje związane z przesileniem letnim, trwały, były żywe i gromadziły tej jednej nocy sąsiadów.

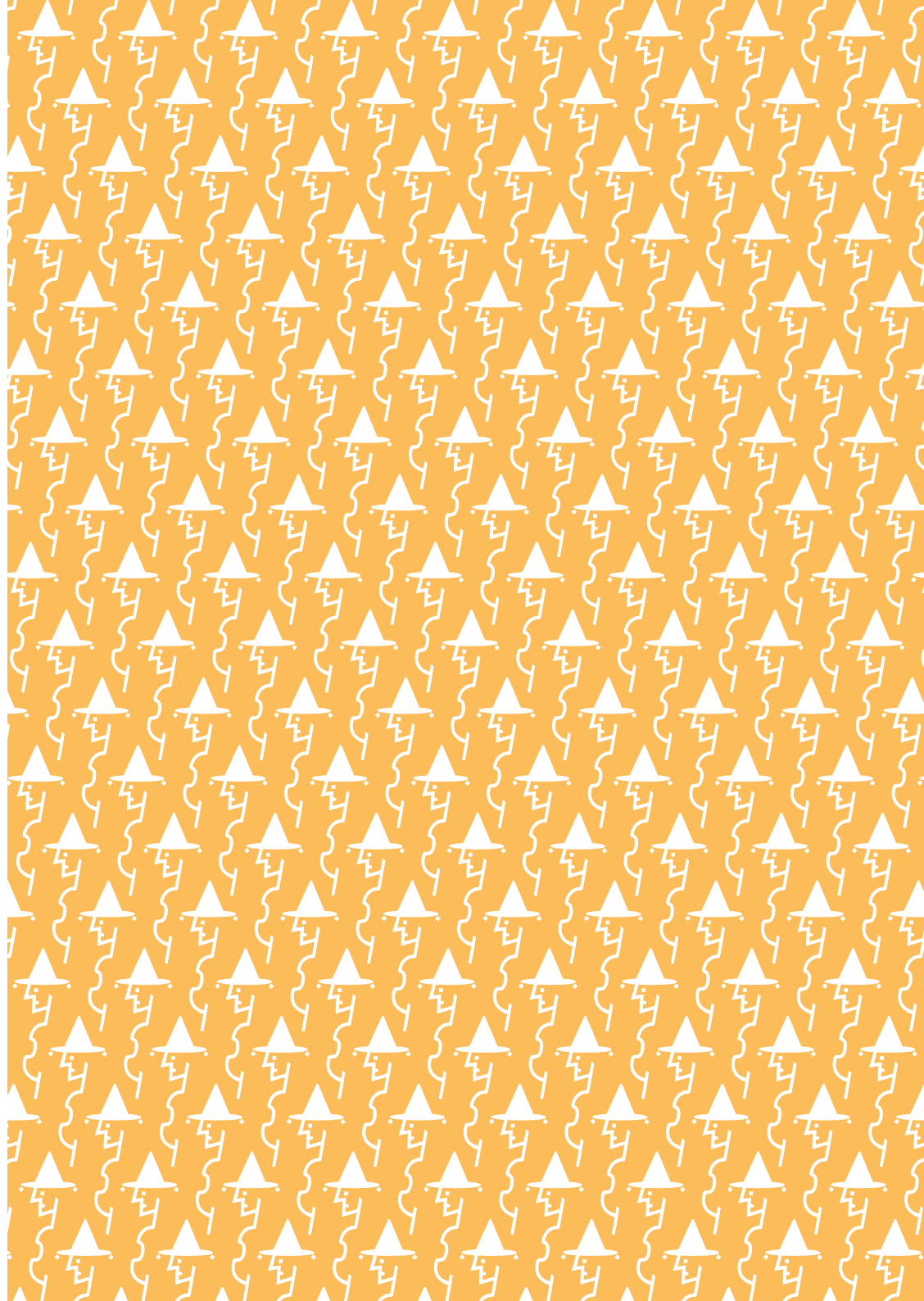
Ogień ma moc oczyszczającą (także atmosferę).

Zioła są magiczne i strzegą od złego.

Taniec i muzyka łączy pokolenia.

A wianki, wiadomo ...

Chciałabym, żeby ta noc była wyjątkowa.

Kaszubski Uniwersytet Ludowy
Wieżycza 1, Szymbark
+48 58 684 38 14
<https://kul.org.pl>